

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Apare în fiecare Duminică

Abonamentul:

Pe un an 20 Cor.
 Pe o jumătate de an 10 Cor.
 Pe 3 luni 6 Cor.
 Abonamentele să se trimită la adresa
 „GAZETA POPORULUI”, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”
 Nagyszeben, Rosenanger 14
 (Strada Peștilor)

Inserate și anunțuri se primesc la admiral-
 strația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-oraă 60 fil.
 a doua- și a treia-oraă 50 fil.

Scurți la vedere.

Cunoașteți vorba Scripturii: „Nu numai cu pâine va trăi omul”. Așa e. Nici oamenii singuratici și nici popoarele nu se pot mulțumi numai cu bunătațile traiului trupesc. Ele au dorințe mai înalte și aleargă după hrană pentru sufletele lor. Ca să o găsească pe aceasta, se avântă către ținte și gândiri mărețe, vrând să-și așeze viața pe temelia lor și să-i dea cuprins larg și bun.

Sunt vremuri în cari ideile și țintele mari răslesc foarte cu anevoie printre oameni; numai cei cu ochi ageri sunt în stare să le vadă deslușit și viața abia schiopătează în urma lor. Sunt însă și vremuri de aceea, în cari gândirile și scopurile înalte ca niște fulgere luminează mințile oamenilor, pătrund repede în inimi și le însuflețesc, iar viața dă năvală ca să-și potrivească rosturile ei după poruncile lor.

În astfel de vremuri trăim noi astăzi. Cine ar fi crezut bunăoară, că Rusia, care a intrat în război ca cel mai lacom și asupritor stat, se va face în vreme așa scurtă republică democratică? Ceea-ce ieri alaltăieri se părea cu neputință, astăzi e un fapt împlinit

înaintea ochilor noștri. Ideile mari de libertate și dreptate au pus stăpânire mai întâi pe mințile celor ce s'au ridicat pe culmile gândirii, de acolo au pătruns treptat în văile și așezările acoperite de neguri ale popoarelor din largă împărăție muscălească și când sufletele s'au desmorțit și trezit la adierile luminei, n'a trebuit decât o singură lovitură ca alcătuirea plină de volnicii a țarismului să se prăbușească ca un părete putred. Ce e drept, e mult încă de curățit până ce se va introduce rânduială bună și statornică în viața popoarelor tinere de acolo, scăpate de sub jugul robiei, care nu se va mai întoarce.

Oare cum s'a putut petrece o schimbare atât de mare? De ce planurile și reformele cari au produs acolo nouă alcătuiri de viață politică, și-au cucerit atât de biruitoare terenul?

Răspunsul nu e greu de găsit. Popoarele se doresc după libertate și democrația e una din formele libertății, care dă popoarelor dreptul de a-și făuri ele soarta lor, de-a fi ele stăpâne pe voința lor. Drepturile pe cari le propovăduiește democrația cea înțeleaptă și

liberatoare, sunt prin urmare porunci fi-rești pentru înaintarea popoarelor, sunt legi cari trebuie așezate la temelia dezvoltării națiunilor. A nesocoti acele drepturi pe seama popoarelor, înseamnă a lupta împotriva firii, iar a lupta împotriva firii e un păcat care atrage după sine pedeapsă grea.

Iată de ce numim scurți la vedere pe bărbații cari poartă frâncile politicii în țara aceasta și cari se împotrivesc reformelor largi democratice. Ei nu înțeleg semnele vremii și cursul vieții popoarelor. Ei nu înțeleg, că viața cea nouă, trezită la suflarea vântului de libertate și dreptate, nu poate fi robită în forme politice vechi, cari și-au trăit traiul. A fost destul să urmărească cineva cu luare aminte vorbirile ce s'au ținut în parlament și în casa magnaților în legătură cu planul de lege pentru alegerile de deputați, ca să se convingă pe deplin, că conducătorii politicii guvernamentale din țara aceasta au încremenit cu totul în păreri lor vechi, cari nu-i lasă să vadă mai departe decât vârful nasului, și că atunci mai ales, când e vorba de noi români, ei se cugetă cum să ne scurteze în drepturile ce ni se cuvin după numărul sufletelor și după jerfele ce le-am adus.

Binecuvântarea.

Schiță orig. de Ilie Marin.

„Nu vii cu mine?” mi-a pus întrebarea prietinel de școală. „Plec acasă, la tata. Vreau să-l văd. De mult n'am mai dat ochii cu dumnealui!”

Mă întâlnisem câteva clipe mai înainte cu pretinul de școală, în oraș, la târguie, — după ce nu ne văzuserăm de cel puțin 10 ani de zile.

— „Ne așteaptă trăsura”, mă mai îndemna odată prietinel.

— „E departe satul de aici? am întrebat eu.

— „Nu. Să fie, mult, 3 ceasuri și jumătate.”

— „Și cât stăm?”

— „O zi.”

— „Mai mult nu!”

— „Îmi e peste putință mai mult. Mă chiamă lecțiile. E numai pe o săritură. Vino, ai să vezi un moșulică bătrân, alb, ca

o oaie, slăbit de puterea anilor — dar bun și blând și — ce mai multă vorbă?! e tată-meu, și-am zis destul!”

— „Bine — viu!” m'am hotărât eu.

După un ceas ne sgâlțâia o trăsura de țară, cu arcurile cam bolnăvicioase, peste petrișul uliței „principale” a orașelului de provincie, ce se prăjea în dogoreala soarelui. Am ridicat coviltirul, ca să avem puținică umbră.

Mai mult mă bucuram că am dat de prietinel meu, decât de prilejul unei călătorii cu trăsura. De călătorii am avut parte din belșug, dar de o vorbă bună pretinească, mai puțin. Câte odată duci dorul unei priviri, unei străneri de mâni, unei vorbe dela inimă — după cum duce dorul omul însătoșat după un strop de apă răcoritoare.

De aceea am început să ne descărcăm inimile unul altuia. Fiecare avea câte ceva de povestit. Fuseserăm ani îndelungați într'aceiași bancă, la școală, în deosebite clase, luasem împreună examenul de maturitate, avusem aceleași ținte ca tineri și — dacă

ni s'au despărțit cărările după examen — totuși ne-am urmărit cu drag pe unde ne aduse soarta.

Pretinul ajunsese profesor de gimnaziu, după-ce se sbătuse mult prin străinătăți — avea, în sfârșit, slujba din care trăia cinstit și binecuvânta clipa în care s'a hotărât să s'apuce de meseria spinoasă, dar mulțumitoare pentru sufletele nobile, de profesor.

— „Nu te 'nsori?” l-am întrebat.

Aici a răs pretinul, șiret și m'a bătut vesel pe braț.

— „De unde ți-a venit gândul ăsta?”

— „Hm? greu gând — de tot!”

— „Nu-i greu — dar aici se potrivește de minune! Știi de ce mă duc eu acasă? Să cer învoirea tatii.”

— „A! De ăștia-mi ești? Va se zică mă porți ca pe un votru pe la casele oamenilor?!”

— „Stai și ascultă,” zise prietinel. „Tu știi, dragă, că tata-i țaran. Să nici nu te aștepti la cine știe ce plăceri la noi acasă. Iacă o casă țărănească, casa unui om cin-

Un cancelar german a zis în decursul războiului, că-i vai de acel bărbat de stat, care nu înțelege semnele vremii în care trăește și se împotrivesc dreptelor ei cerințe. Vedem noi bine, că bărbații de stat cari cârmuesc astăzi politica la noi, scurți de vedere cum sunt, nu vor putea opri ei în loc cursul lumii. Incercarea lor se asemănă cu fapta acelu om din poveste, care a voit să îndrepte cursul soarelui după reasornicul său de buzunar, care umbla rău.

Ce a vorbit Lloyd George?

Ministrul Lloyd George a ținut în parlamentul englez o vorbire despre starea războiului, spunând următoarele:

Înainte cu 4 ani, Anglia a intrat cu toate puterile sale în război nu pentru a-și apăra pământul său, care n'a fost atacat, ci pentru ca să apere dreptul popoarelor. În lupta aceasta uriașă și hotărâtoare, partea leului a avut-o flota (corăbiile) engleză. La începutul războiului, ea făcea două și jumătate milioane tone, acum numără 3 milioane. Flota aceasta a încungiurat Germania ca un zid peste care n'a putut trece, și a nimicit cel puțin 150 de submarine nemțești.

În două chipuri au încercat nemții să câștige războiul: pe mare, prin lupta cu submarinele, care n'a reușit, pe urmă pe uscat, cu puterea oștirilor. Dacă puteau face ispravă cu submarinele, atunci oastea engleză ar fi sângerat în Franța, americanii nu și-ar fi putut aduce trupele lor în Europa, Franței și Italiei nu i-am fi putut trimite cărbunii de lipsă pentru fabricarea munițiilor, Italia, Franța și Anglia erau amenințate de foamete: astfel perdeam războiul. Vorbind de numărul trupelor pe cari Anglia le-au aruncat în luptă, a spus că, dacă și Statele Unite din America vor recruta tot atâția ostași, potrivit cu numărul lor, atunci ar trebuit să închege o armată de cel puțin 15 milioane de oameni.

Vorbind despre starea de acum a războiului, Lloyd George a spus, că ținta dușmanului a fost să câștige războiul încă în

anul acesta, înainte de a sosi armata americană. Dela 21 Mărțișor încoace, nemții au voit să bată dintâiu armata engleză, apoi pe cea franceză. Am suferit pierderi mari în morți, răniți, prizonieri și în material de războiu, dar în vreme de o lună am trimis pe front 355 de mii de oameni, tunurile le-am înlocuit și numărul mitraliezelor l'am sporit și mai mult. Dela 1 Mai încoace, nemții s'au năpustit asupra francezilor, dar mareșalul Foch nu numai i-a oprit, ci printr'o strălucită contra-ofensivă i-a bătut înapoi. Primejdia încă n'a trecut, dar ar trebui se fie peste măsură de încrezător acel om din cartierul general german, care mai crede și acum, că nemții vor câștiga războiul în anul acesta. Izbânda antantei se întemeiază pe repezeala cu care știe să înlocuiască pierderile suferite, pe grabnica sosire a americanilor și pe unitatea comandei. De când mareșalul Foch a luat în mână conducerea armatelor, norocul s'a întors de partea antantei. Înlesniri așa prielnice ca astăprimăvară, când au început nemții ofensiva, nu vor mai avea niciodată. America are astăzi o puternică armată în Franța și trupe nouă de ale ei vin mereu.

În trebile de acasă ale rușilor — a zis Lloyd George — nu ne amestecăm, dar nu stăm nici o clipă la îndoială când e vorba să le dăm tot ajutorul ce li-l putem da, ca să-și dobândească din nou libertatea. Cehii n'au avut altă dorință decât ca să părăsească Rusia, pentru a se lupta pe frontul din Franța. Singura noastră dorință a fost, să-i ajutăm pe dânsii.

Vorbind despre pace Lloyd George a spus: Am credința că se va face o înfrățire a popoarelor, dar reușita ei atarnă dela felul cum se va face. Intovărășirea popoarelor trebuie să aibă puterea de a duce la izbândă dreptatea. Până-ce nu-i vom arăta dușmanului că este o asemenea putere, până atunci pacea nu se poate încheia. În sfârșit a adăugat Lloyd George: Noi nu putem face pace pe câtă vreme aceia cari au pus condiții atât de grele Rusiei și României, țin încă în mâna lor cârma în țara dușmanului. E de lipsă ca Germania să iasă bătută din acest războiu. Dacă acest lucru

stă. Gospodărie cum se cade, curată, așezată 'n rând — dar ai să vezi și tu . . ."

— „Da ce crezi? Mă crezi cu gusturi suptiri? Năzuros? De aia m'ai chemat?! i-am tăiat eu vorba.

— Bine — știu că te aștepti la casa unui țaran. Tu știi mai multe de tată-meu. Poate că-ți aminești de dumnealui când venea la oraș, la mine. Când îmi aducea de ale mâncării în straiță. Săracu om! Cât s'a căsnit cu mine, să mă scoată la liman! Vezi tu — dacă am ajuns astăzi, ce-am ajuns, apoi numai țaranului ăștia am să-i mulțumesc. Nu-s vrednic să-i desleg nici încălțăminte . . ."

— „Astea toate le știu, dragă," i-am zis eu, „dar cum stăm cu nunta?"

— „Stai puțin. Acu — vorba lungă, sărăcia omului — am făcut cunoștință cu o domnișoară, poate ai auzit și tu de ea" . . . prietenul îmi spune numele unei domnișoare, al cărei cap vesel, deștept și drăgălaș, mi-a apărut pe dată înaintea ochilor, căci îl văzusem și-l cunoșteam prea bine . . . „și" urmă prietenul, „vreau să-i cer mâna."

— „A! ștregarule!", am izbucnit eu iară, „A coșcodanule! Da știi că n'ai gus-

turi rele?! La mulți li s'a dus ochii după ea, dar le-au fost prea acri strugurii!"

— „Mi-ar fi ușor să mă logodesc și să mă însor cerând consimțământul tatii și în scris — ce va avea bătrânul să mi se împotrivescă?! — dar țin mult să mă duc la dumnealui, să-l încunoștințez cu graiu viu și să-l întreb: nu poțtești să-ți vezi și domnia-ta nora, pe care vreau să ți-o aduc? Eu cred că-i datoriu mea de fiu să purced așa."

— „Bravo, dragă!", i-am zis. „Așa mi te știu de când te ții minte. Dar n'am să vă stric rosturile? Veți vrea să fiți numai amândoi . . ."

— „Par'că nu vom putea fi?"

— „Bătrânul o să te descoase de una, de alta."

— „Descoasă-mă."

— „Tu porți toată vina dacă o să vă fiu spre greutate."

— „Iau păcatul pe sufletul meu!" zise prietenul vesel, apoi, deodată serios: „De una-mi pare rău: că nu mai trăiește mama! A murit biata măicuța mea, acum cinci ani! Cum m'ar fi descusut! Cum ar fi ști-ricit cine-i și ce-i și cum e aleasa inimii mele! — Așa numai pe tata-l pot duce să o vadă. — Am spus părinților viitoarei mele:

Țin la tata ca la un sfânt! Mi-au răspuns viitorii socri: Ți servește spre cinste! Le-am zis: Fără învoirea dumnealui nu fac un pas atât de însămnat! Mi-au zis: Nici noi! Și știi ce mi-au mai spus socri? „O să-l punem în fruntea mesii pe bătrân, când va veni la nuntă! E tatăl tău! Nu se poate altfel. După dansul vin advocații și profesorii și doctorii." „Așa-mi place!" li râdeau ochii de bucurie pretinului. Era fericit.

Pe drum am dat de o pacoste. O roată dela trăsură s'a rupt. Trebuia să-i pună la loc trei spițe. Cu mare greu am dus-o până în satul învecinat, unde am fost siliți să poposim în casa preotului, până ce se va repara roata.

Asta ni-a întârziat puțin din drum. Mai era și părintele un om de lume, ne-a omenit, ca să nu zicem că am fost la o casă pustie. Când să ne petreacă la trăsură și să ne poțtească: călătorie bună! se inserase.

— „O să ajungeți cam târzior acasă", ne zise el.

— „Nu face nimic," adăogă prietenul, „Și așa o să-l găsim pe tata în pat, culcat."

Era o seară cu lună, frumoasă. Să te dai visărilor, O mireasmă răspândită peste câmpuri, și-un aer curat, sănătos — de să

nu s'ar întâmpla și așa s'ar face întovărășirea între popoare, atunci de câte ori am sta la sfat ar fi aruncată pe masă sabia

nemților, ca să iasă sfatul cum ei vor vrea. Sfârșitul vorbirei lui Lloyd George a fost primit cu aplause.

O nouă ofensivă alui Foch.

Atacul neașteptat al englezilor. — Bătălia începută se mărește. — Ce zic nemții. — Tankurile engleze. — Atacă și Italianii. — Sinceritatea lui Ludendorff. — Scade duhul războinic al marilor nemți.

Atacul neașteptat al englezilor.

De un timp încoace luptele din apus nu vreau să mai conțină. Se știe adevărat, că până la 15 Iulie nemții au încercat să hotărească cumpăna norocului pe partea lor, începând cu ziua de 18 Iulie însă, deci cu a doua bătălie dela Marna, armatele antantei se opintesc de-a împinge îndărăt frontul nemțesc ori de a-l sparge. Abia s'a oprit retragerea nemților până la râurile Vesle și Aisne, unde totuși și astăzi se mai dau lupte cumplite, când pe neașteptate, începură în Joia trecută și englezii de sub comanda generalului Haig o ofensivă mare.

Atacul acesta, pe care l-a pus la cale tot generalul Foch (citește Foș), s'a dat, în ziua dintâiu, spre răsărit de vestitul oraș Amiens, între două râuri, Acre și Avre, pe un front de 30 km. Tocmai aici linia nemțească se apropia mai tare de Amiens, formând o figură în formă de sac. Trupele englezești cari a dat năvală în partea de sus a acestei linii, au fost oprite de nemți, dar mai în jos, au ajuns cu ajutorul tankurilor (cari uriași de fer) până peste frontul nemțesc, înaintând cam 10 km. Negura deasă din acea zi nu li-a făcut nemților cu puțință să se apere de tankuri, cari în avântul lor dintâiu, au ajuns la spatele tunurilor nemțești.

Bătălia începută se mărește.

Noua ofensivă a generalului Foch s'a întins în zilele următoare pe-o linie mai mare. Englezilor le-au venit în ajutor și aici trupe franceze și americane, cari s'au aruncat apoi dela râul Somme și până la drumul, ce duce spre Noyon, ca să-i silească pe nemți și aici a se retrage. În trei

zile ei au și izbutit a înainta pe un front de 50 km. cam 20 kilometri. La aripa lor din sus au putut să câștige mai puțin teren, deoarece ce nemții acolo au respins atacurile trupelor engleze, pe când în mijloc și la aripa din jos înaintarea sa îndeplinit mai repede. Se înțelege, că antanta se laudă acum cu această nouă izbândă și scot la iveală mai ales faptul, că armata franceză a ocupat orașul Montdidier, iar cea engleză orașul Lihons. Ei mai zic, că au prins în zilele dintâiu, 24 mii de prizonieri nemți și câteva sute de tunuri nemțești.

Ce zic nemții?

O telegramă din Berlin vestește, că ofensiva engleză începută spre nord de Somme și pe amândouă laturile drumului roman, în ziua a treia, s'a preschimbat într'un atac nemai pomenit de sângeros, care cere multe jertfe dela aliați. Francezii au început să atace frontul dintre Montdidier și râul Matz. Deoarece aici terenul e foarte nepotrivit trupele mai de seamă nemțești s'au retras într'un loc mai bun. Francezii, cari au dat se atace cu tankuri, după ce au slobozit un înversunat foc de artilerie, n'au găsit decât puținele trupe germane, lăsate în urmă, ca să facă pierderi cât de mari dușmanului. Oprindu-se atacul, nemții în bună orânduială și cu puține pierderi s'au retras.

Bătălia crâncenă, ce s'a început acum între râurile Ancre și Matz, e una din cele mai mari lupte în mișcare, în care nemții cruțându-și oamenii vreau să-i pricinuiască dușmanului spărturi cât mai mari, ca să nu-și prea risipească puterile de frunte, ci să le țină gata de luptă, pentru viitor.

mai împrumuți zece pepturi, cu toate că ai șapte ca român de treabă!

Cu cât ne apropiam mai tare de satul prietinelui, cu atât simțiam că prietinel e mai neliniștit.

— „Vezi,” îmi zise el, „e o copilărie la mijloc — dar așa sunt eu. Nu-ți poți închipui cum mă bucur de câte ori mă apropiu de ținutul în care m'am născut. Stau să-mi dea lacrimile 'n ochi. Mă văd mic și grăsuț, cum alerg la joacă cu ceilalți lătrați de ai mei. Îmi amintesc de toate știrgăriile din copilărie și de toate bucuriile vieții dela țară — și îmi pare rău că nu mai pot fi iarăși copilul de odinioară.” Prietinel mă apucase de braț și mi-l strângea tare. „Și vezi”, urmă el, arătându-mi prin întunericul de jumătate, acolo e biserica, acolo e școala, ceva mai departe casa parohială, dincolo primăria — acolo da, acolo e casa noastră,” și-mi arată cu degetul o dungă albă de cretă. „Iacă, a aprins cineva o lumânare. Într'adevă alicărea acum o schinteie în mijlocul dungii albe de cretă. „Se vede că îngrijește soră-mea de cină.”

— „Ai soră?” l'am întrebat.

— „Nici nu știi? O soră, țărăncă, măritată. Îngrijește de tata.”

Dasem în sat. Câinii au început să hă-măie. Stăjarul ne pofti bună seara, după ce ne lăsă să trecem prin poarta de scânduri, așezată de-a curmezișul drumului de țară. Auzeam gălgăitul unei vâlcele când steteam cu trăsura în loc, și par'că simțiam răcoreala apei și-i vedeam limpezimea. Vâlcea de munte! Eram la poalele munților. Ce mai aier! Ce aier dumnezeesc!

După stăjer am dat de trei călăreți.

— „Unde mergeți flăcăi?” i-a întrebat prietinel. Ei îi recunoscuseră glasul, îi răspunseră pe dată, dând binețe: „Suntem de rând la stavă, peste noapte.” Și dispărură în întunec.

Am trecut pe lângă birtul comunal, unde mai ardea lumina în lăuntru și un felinar înaintea scării de piatră — apoi pe lângă primărie, pe zebrele dulapului ei unde se închideau porunciile și încunoștiințările de căsătorie, cădeau razele lunii.

— „Stai,” zise prietenul și lovi ușor în spate, pe birjar. „Aici.”

Când ne-am oprit s'a arătat un cap de femeie într'o fereastră. „Tulai, Culiță!” strigă cineva și auzirăm cum dă fuga să deschidă poarta.

(Va urma în nr. viitor)

Tankurile engleze.

Ziarul Times scrie, că englezii și-au început ofensiva cu ajutorul alor 370 de tankuri uriașe. Zece poduri de fer erau pregătite, ca să le arunce peste râul Avre, pentru a trece tankurile. Dinre aceste, mărturisesc corespondentul ziarului englez, că s'au prăpădit mai mult ca o sută.

Atacă și Italianii.

Pe frontul muntos venețian s'au încins în zilele trecute mari lupte de artilerie. Între Caneva și Asiago, trupele antantei au trecut la asalt în ceasurile de dimineață, în valuri dese, după o uriașă pregătire artileristică. Coloanele dușmane au fost pretutindeni respinse cu grele pierderi. Acolo unde au reușit în mod trecător să puie piciorul în liniile noastre, au fost gonite prin contra atacul nostru. Tot așa au dat greș toate încercările dușmane de a-și întinde ocupațiunea în ținutul asolon.

Sinceritatea lui Ludendorff.

Bătălia din Franța ține încordată luarea aminte a întregii lumi. Armatele antantei au încercat în 11 August, din nou să rupă frontul nemțesc, dar n'au reușit. Nemții întărindu-se pe-o linie mai sigură, s'au oprit în retragerea lor și acum resping cu succes atacurile neconținute ale aliaților. Frontul cel nou al nemților se întinde acum în linie dreaptă dela Albert peste Lihons, spre apus de orașul Roye până la Elincourt.

E interesant, că generalul Ludendorff a spus dăună-zi sincer, că deastădată lovitură nemților n'a izbutit. Iată cum explică acest fapt corespondentul ziarului P. Lloyd:

Izbânda englezilor și a francezilor din 8 August, între râurile Ancre și Avre, nu se poate asemăna cu întâmplările dela Reims și cu urmările lor. Acolo am silit noi pe dușmanul ce ne ocolea, să între într'o bătălie primejdioasă pentru el, tomăi atunci când voia se înceapă o ofensivă într'o altă parte. De astădată i-a fost dată dușmanului să secere o izbândă neașteptată prin aceea, că a știut să arunce în chip iscusit în foc tankurile. Aici a avut dușmanul un succes hotărât. Cu cât mai deschis o spunem asta, cu atât mai conștii ne facem, că nu a fost o învingere hotărâtoare, care ar avea darul să întunece sorțile noastre de izbândă. Înfrângerea, care au suferit-o vitezele noastre trupe, nu ne va îndoi, căci reamintindu-ne vorbele lui Hindenburg, simțim, că lovitură dușmanului nu ne va putea birui.

Scade duhul războinic al marilor nemți.

Ziarele ungurești aduc din Berlin următoarea telegramă: Retragera frontului nemțesc dela Marna până la râul Vesle a schimbat binișor dispoziția (starea sufletească) a cercurilor politice din Berlin și a poporului german. După datele oficiale America a adus în Franța până acum 1 milion și 4 sute mii de soldați și cu aceștia a umplut spărturile frontului dușman și a făcut tot mai grele încercările nemților de-a rupe frontul. Dacă însă America a știut aduce atâția soldați fără de nici o primejdie pentru transportare, e lucru limpede, că de-acum în 1—2 ani va putea aduce puteri și mai mari.

Faptul acesta îngreunează, firește, starea frontului nemțesc și prelungește din

cale afară războiul. Astfel devenind foarte serioasă situația, chiar și nemții mari vorbesc acum alături și și au pierdut glasul mândru de până acum.

Aeroplane italiene deasupra Vienei.

De-o surprindere neobișnuită au avut parte locuitorii Vienei în Vinerea trecută. Înainte de amiază pe la ceasurile 9 și 30 minute s'au ivit deodată 8 aeroplane asupra orașului, cari mai întâiu au plutit la o înălțime de 3 mii metri, pe urmă s'au lăsat mai în jos până la 800 metri. În sbor aeroplanelle se țineau tot în șir, așa că unul zbură înainte, iar celelalte, cu pârchea, se țineau după el. În aeroplanul, care sbura în frunte se afla vestitul poet al italienilor D'Annunzio, care acum e maior în armată.

Ajungând deasupra Vienei aeroplanelle s'au împărțit și au aruncat în deosebite părți hârtii, pe care era tipărit un manifest îndreptat către locuitorii Vienei.

Iată textul acestui manifest:

Vienezi! Învățați a cunoaște pe italienii! Dacă am voi, am putea arunca asupra orașului vostru mii de bombe, dar vă trimitem numai salutul steagului libertății. Noi, italienii, nu purtăm război cu oamenii civili, copii, bătrâni și femei, ci cu guvernul vostru, care nu vă poate da nici pace nici război, ci vă nutrește numai cu otrava urei și cu nădejdi mincinoase.

Vienezi! Se zice că sunteți oameni deștepți. Dar de când a-ți îmbrăcat uniforma prusiacă a-ți alunecat pe panta ticăloșilor proști din Berlin și toată lumea s'a întors dela voi! Doriți să urmați războiul? Faceți-o, dacă voiți să vă sinucideți!

Ce așteptați dela aceea învingere hotărâtoare, pe care vi o făgăduiesc generalii prusiaci? Acea învingere este înlocuită ca până din Ucraina: O tot așteptați și mori de foame înainte de a o vedea.

Cetățeni vienezi! Gândiți vă ce vă așteaptă și deșteptați-vă! Deșteptați-vă! Trăiască libertatea! Trăiască Italia! Trăiască Antanta!

Lumea a cules mirată aceste hârtii, dar poliția le-a confiscat pentru cuprinsul lor trădător de patrie. D'Annunzio încă a aruncat manifeste scrise în limba italiană, în care vrea să facă pe Vienezi de a și pierde curajul.

Aeroplanelle italiene au zburat cam o jumătate de oră asupra Vienei și apoi s'au întors spre casă. Făcând calea întoarsă un aeroplan a fost silit să se coboare la pământ. Aviatorul a ars aparatul și apoi a fugit, dar a doua zi a fost prins. El a spus că aeroplanelle au plecat din Padua Vineri dimineața și calea de 450 km. până la Viena au făcut-o în trei ceasuri. Pe amiază aveau să se întorcă acasă. N-au adus nici bombe și nici mașini de pușcat pe aeroplanelle, cari sunt fabricație americană.

Din parte oficioasă se vestește, că sburând la o înălțime așa de mare aeroplanelle n'au putut să ia și bombe grele, ci au fost silit să se înzestreze cu mai multă benzină, ca să nu stea motorul.

Cum se apără Ionel Brătianu.

Intr'unul din numerozii trecuți ai gazetei noastre am publicat în întregime actul prin care a fost dat în judecată fostul guvern al lui Brătianu. Știm apoi, că parlamentul român i-a și pus sub acuză pe foștii miniștri și a ales 19 deputați, ca să-i asculte și să cerceteze mai amănunțit punctele de acuză. Dintre toți miniștri numai primul ministru a vrut să primească actul, prin care li s'a adus la cunoștință păra. Ceilalți au lăsat vorba că nu sunt acasă și de aceea actul de acuză a fost lipit pe ușa locuinței lor.

Dar Ioan Brătianu și tovarășii săi încă au compus un răspuns, în care arată de ce nu vreau să stea de vorbă cu parlamentul și guvernul de acum. Iată textul acestui răspuns, după cum îl publică gazetele nemțești:

„Războiul din pricina căruia se cere punerea noastră sub acuză, e o urmare firească a dezvoltării noastre naționale. Oricât de mari ar fi durerile și încercările pe cari ni le-a adus, totuși noi așteptăm cu încredere rezultatul din urmă și cu mândrie judecata istoriei. Prin acest război am vestit pentru întâia dată în istoria modernă și am plătit cu preț de sânge dreptul românilor la unitatea națională. Înainte de pacea generală, care va stabili roadele acțiunii noastre, nu se pot cerceta sincer și în întregime lor, nici împrejurările, între cari a fost pregătită și condusă acțiunea militară, nici răspunderea pentru jertfele suferite, fără a primejdui roadele, pe cari va trebui să le aducă. Până atunci desbaterea și publicarea actelor amintite vor servi numai în folosul străin și vor păgubi cele mai înalte interese ale statului român. Nimic nu ne va putea sili, să ne facem unelte la o astfel de pornire.

De astfel noi nu recunoaștem nici autoritatea morală și nici cea legală acelor, cari se încumetă astăzi a judeca lucrările și politica noastră. Tragem la îndoială autoritatea morală a unei judecăți, pe care a poruncit-o dușmanul, cu care noi ne-am luptat. Declarațiile făcute în parlamentul nemțesc, precum și mărturisirea cuprinsă în motivarea acțiunii parlamentului român, arată destul de limpede caracterul acelor, cari agrățiează pe cei ce au săvârșit crimă împotriva patriei și a steagului și lucră împreună cu toți trădătorii și desertorii. Tragem la îndoială autoritatea legală a parlamentului ales, fără participarea Dobrogei, pe temeiul unui drept de vot, care lovește în constituție și într'un timp, când două treimi din țară stăteau nemijlocit sub stăpânirea baionetelor străine, și de aceea acolo nu puteau ajunge decât candidații recomandați de comandament. Partea cea mai mare a cetățenilor n'a avut dreptul să se folosească de drepturile sale, iar cenzura și starea de asediu ne-au oprit a face cunoscute părerile și convingerile noastre.

Grija pentru interesele naționale ne-a impus, în mod poruncitor, datoria să încunjurăm tot ce ar putea primejdui roadele pline de glorie ale jertfelor aduse de țară.

Din această pricină suntem hotărâți a nu ușura prin nimic întreprinderea începută, a nu răspunde la nici o întrebare a comisiunii parlamentare, a nu înfățișa nici un cuvânt de apărare față de învinuirile ce ni se aduc, nici măcar în acele puncte, în cari încearcă să dea aparența realității celor mai îndrăznețe falsificări. Ne mulțumim a străta

scopul și caracterul acestei înscenări, precum și prețul, care li-se poate atribui dovezile găsite între astfel de împrejurări. Stăpânitorii de azi vreau cu puterea să ia o hotărâre. Nouă ne servește spre adâncă mulțumire a vedea în faptul acesta o nouă legătură, care ne ține pe noi uniți cu cele mai sfînște aspirații ale neamului.

Noi vom putea fi judecați numai prin conștiința națională în ziua, când se va putea rosti liber și prin istoria, care va coace roadele sfînșite prin jertfele de astăzi.

Acest răspuns e iscălit de ministrii Brătianu, Constantinescu, Morțun, Costinescu și Vintilă Brătianu.

Când s'a cetit acest răspuns în parlamentul din Iași, unii deputați au cerut să fie pedepsit Brătianu pentru tonul său îndrăzneț, dar s'a sculat Marghiloman și a zis, că o astfel de apărare trebuie lăsată, pentru a fi judecată — de istorie.

Ambasadorul german din Rusia la Pskov.

Ambasadorul Germaniei Dr. Helfferich, care a fost trimis la Moscva în locul grofului Mirbach ucis de revoluționarii ruși, a fost chemat la Berlin, ca să dea celor de acolo informațiuni amănunțite asupra stărilor din Rusia. Se putea vedea de atunci, că Helfferich se simțea nesigur în Moscva. Într'adevăr, acum s'au și luat măsuri ca să nu se mai întorcă la Moscva, ci ambasadorul, cu tot personalul ambasadei a primit ordin să se așeze în orașul Pskov, care se găsește pe teritoriul ocupat de germani. În Moscva rămâne deocamdată numai comisia trimisă ca să mijlocască schimbul prizonierilor, ceilalți funcționari germani, trecând prin Petersburg, unde încă nu era lucru înțelept să rămână, prin Helsingfors și Reval se vor duce la Pskov.

Schimbarea aceasta nu înseamnă că Germania ar fi rupt legăturile cu guvernul sovietelor rusești, care strămtorat fiind din zi în zi tot mai mult, nu putea lua răspunderea pentru siguranța trimișilor Germaniei în Moscva. Se știe cu ce mijloace lucrează revoluționarii ruși, cari, abia sosise Helfferich la Moscva, și l'au și sfătuit să și păzască bine pielea. În zilele din urmă trimișii Germaniei nici nu îndrăzneau să își părăsească otelul în care locuiau. Intre astfel de împrejurări lucrul cel mai bun a fost să plece de acolo.

O știre mai nouă ne spune, că și Joffe, ambasadorul rus dela Berlin a plecat la Moscva. Se vede deci că s'au cam răcit legăturile dintre Moscva și Berlin.

Raporturile dintre Germania și Rusia atârnă dela desfășurarea lucrurilor în Rusia și dela ținuta ce va lua-o aceasta în viitor.

S'a pierdut

o iapă galbenă-roșietică

de 10 ani, de pe hotarul Cristianului. Ce-l ce va afla-o să înștiințeze la primăria comunală din Cristian.

41 1-1

O familie românească din Budapesta (fără copii) caută o bucatăreasă

ori o servitoare, care să știe și ferbe. Oferte la administrația gazetei.

1-2

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 18 August 1918.

Recvîrarea nutrețului. Gazeta oficială publică ordinațiunea referitoare la recvîrarea nutrețului din anul acesta. Se vor recvîra toate felurile de nutreț natural (fân, oțlavă), apoi trifoiul, luțerna, palele de primăvară și de toamnă, chiar și pleava lor. Producătorilor li se va lăsa măsura de lipsă pentru vitele și gospodăria lor, după cum vor stabili acea măsură antistiile locului pe temeiul ordinațiunii ministeriale. Recvîrarea vor face-o solgălbiraiele sau magistrații. Pentru tot felul de nutreț ministrul a stabilit prețul ce se va plăti producătorilor.

Zile de post. Un număr mai apropiat al Monitorului oficial va publica ordinațiunea mai proaspătă a ministrului de alimentație, care stabilește zilele fără carne și fără untură. Conform în acestei dispoziții vor fi în fiecare săptămână Marți și Vineri zile fără carne, nefiind permis să se pună în vânzare în zilele acestea nici un fel de carne crudă sau gătită, nici restaurantelor nu li-e permis să servească oaspeților mâncare de carne. Ziua de Joi va fi zi fără unsoare, deci e interzis a vinde unsoare sau a găti mâncările cu unsoare.

Episcopul Dr. Miron Cristea de 50 ani. Preasfinția Sa episcopul Dr. Miron Cristea al Caransebeșului a împlinit, în ziua sf. proroc Ilie, vârsta de 50 ani. Din privilegiul acesta gazeta „Lumina” scrie un articol, în care arată faptele frumoase ce le-a săvârșit Preasfinția Sa în cei opt ani, de când păstorește eparhia Caransebeșului. A lucrat cu tragere de inimă ca să ridice așezămintele bisericesti, să învieze viața bisericască și cultura națională a credincioșilor săi, iar averea episcopiei, pe urma stăruințelor și a chivernisirii înțelepte a harnicului episcop, a crescut cu aproape 2 milioane coroane.

Din toată inima îi dorim și noi Preasfinției Sale ani îndelungați de muncă vrednică în ogorul vieții noastre bisericesti și naționale!

Direcțiunea școlii și internatului gror. român de fete din Arad publică concurs pentru primirea elevelor în școală și în internat. Inscriverile se pot face din 1—3 Septembrie 1918.

În internat se primesc elevele școlii cl. I—IV. și cursul complementar. Fiecare elevă plătește 1600 cor. taxă de internat (în 4 rate anticipative, excepțional și în rate lunare) și aduce unsoarea, făina și săpunul necesar și anume: 10 kgr. unsoare, 72 kgr. făină și 5 kgr. săpun. (În caz că părinții doresc să spele rufăria acasă nu aduc săpun).

Pentru spesele particulare ale elevelor (cărți, material de scris, lucru de mână, desemn, etc.) părinții vor lăsa o sumă oarecare de bani, la direcțiune, despre care se va da seamă lunar.

În schimbul acestor taxe elevele vor avea întreagă întreținerea corăspunzător etății lor în dezvoltare și creștere și instrucție casnică.

Pe lângă însușirea corectă a limbii materne se va da deosebită atenție ca elevele să-și însușească și celelalte limbi din patrie. Pentru însușirea limbii germane vom avea o guvernantă germană. Conversația franceză o va face însuși directoara.

Legitimația pentru transportarea alimentelor ce sunt a se aduce în natură, se cere dela prim pretorul sau notarul. Pentru elevele înscrise trimite direcțiunea blanchete pentru câștigarea acestei legitimații (szállítási engedély). Se privesc de înscrise în internat acele eleve, cari trimit o anticipație de 400 cor. din taxa de internat. Elevele să se înscrie de timpuriu, fiind numărul celor primite mărginit.

„Ardeleana”

Institut de credit și economii,
societate pe acții în Orăștie.

Concurs.

Cu intenția de a forma succrescență pentru viitor direcțiunea institutului de credit și economii „Ardeleana” soc. pe acții în Orăștie află cu cale să inactiveze fondul iubilar economic al institutului dând ajutoare unor bărbați, cari doresc să-și completeze cunoștințele practice în:

1. Administrarea unei moșii mai mari, și în legătură cu aceasta în conducerea unei lăptării.

2. Conducerea unei grădini de pomărit, zarzavat, viță de vie și albinărit.

3. În manipularea vinului.

4. În conducerea unui atelier mecanic pentru reparaturi de mașini agricole etc.

Concurenții au să dovedească că au deja anumite cunoștințe în una din acestea direcții, că au purtare morală bună, sunt sănătoși, au să arăte apoi starea familiară, etatea, cunoștința de limbă și relația militară.

Mărimea ajutorului să va statorni conform trebuințelor ce le va reclama ocupația la care voiesc să se aplice reflectanții. Praxa o vor face la moșia, la grădina, în pivnița de vin sau la atelierul, care-l va indica institutul, eventual la care doresc reflectanții. Durata praxei se va statorni după trebuință.

Direcțiunea e aplicată mai departe a da ajutor de cel puțin câte 500.- Cor. la an unor tineri, cari voiesc să absoalve vre-o școală practică agronomică, de es. în Mediaș, Bistrița, Feldioara, Lugoj, Simleu etc.

Dela aceștia să cere să fie trecuți de 15 ani, și să-și esopereze însuși direct primirea în careva din aceste școli. Condițiile de primire s'au anunțat în ziare în zilele acestea. Terminul de primire espiră cam prin 20 August c.

Onorații domni preoți și învățători dela sate sunt rugați pe calea aceasta să ne recomande tineri pentru a fi trimiși la școlile agronomice amintite.

Cererile pentru ajutoarele cuprinse în acest concurs reflectanții au să le înainteze la direcțiunea institutului nostru până în 30 August c. n. însoțite de eventuale scrisori de recomandare din partea vreunui intelectual de trecere din partea locului.

Orăștie, la 29 Iulie 1918.

32 1—2

Direcțiunea.

Statificarea școlilor românești dela graniță. Sub acest titlu Aradi Hirlap scrie, din cuvânt în cuvânt, următoarele: Apponyi a organizat o expoziție, pe lângă comisarul guvernial din Sibiu, cu acea chemare, ca pertratând nemijlocit cu autoritățile (mai mari) bisericesti și cu antistiile comunale, să câștige pe seama statului clădirile școlilor profesionale și comunale, de cari statul are neapărată trebuință, fiind-că altele mai potrivite nu-i stau la îndemână. Ministrul s'a temut, că mai marii bisericii românești se vor împotrivi acestui plan și de aceea a pregătit un proiect (plan nou) de lege, care are cinci paragrafi, ca să asigure pe seama statului dreptul de expropriare a școlilor (luarea lor cu puterea), dacă nu vor fi date de bună voie. Din proiectul acesta însă nu s'a făcut lege nici până astăzi, deoarece-ce ministrul de externe de atunci (Czernin) avea nedumeriri față de expropriere.

Dar acum s'au arătat piedeci mari în calea preluării școlilor. Dintre toate clădirile școlare, până acum numai vre-o 8—10 la sută au ajuns pe mâna statului, cu alte cuvinte dintre o sută de susținători ai școlilor profesionale 90—92 nu vreau să dea de bună voie clădirea școlii. Expoziția din Sibiu, a cărei conducător e Pogány Frigyes, consilier de secție în ministerul de culte, e neputincioasă în fața acestei împotriviri și acum s'a pus pe așteptare.

După informațiile noastre ministrul de externe, cu încunjurarea guvernului unguresc, urmează pertractări nemijlocite despre legea de expropriare cu expoziția din Sibiu, și un membru al acesteia, concipistul ministerial Bárdossy e așa zicând tot pe drum între Viena și Sibiu. Planul e că dacă expoziția izbutește a risipi nedumeririle ministrului de externe, ministrul de culte va înainta la toamnă parlamentului legea compusă din cinci paragrafi. Nici ministrul Zichy Iános, care a preluat în întregime dela înaintașul său Apponyi planul acesta, n'are de gând să împrăștie expoziția din Sibiu. Când va intra în vigoare adecă legea de expropriare, atunci va avea destul de lucru, iar dacă școlile rămân și mai departe românești, atunci va avea chiemarea să-le supravegheze îndoit.

Un binefăcător al fraților din Maramurăș. În 23 Septembrie din 1916 a trecut la cele veșnice, în Sighetul Maramurășului, inimosul avocat Dr. Ilie Mariș. Gazetele noastre cari, cele mai multe, își opriseră răsufarea pe o clipă atunci, n'au putut aduce la cunoștința obștei românești moartea acestui mare binefăcător al neamului nostru, care întreaga sa avere, mai bine de o jumătate de milion coroane, a lăsat-o pentru scopuri de binefacere. Deși crescut în școli străine, inima sa n'a încetat o singură clipă să bată pentru neamul său, pentru binele căruia a lucrat și a trăit. Ca student în Budapesta, prin legăturile ce le-a încheiat cu frații săi din Ardeal, i s'a trezit în suflet focul dragostei de neam, care i-a încălzit și luminat toate faptele vieții. A luat parte la toate mișcărilor de trezire a fraților noștri din Maramurăș, a fost totdeauna un bun sfătuitor al țărânimii, căreia i-a sărit într'ajutor prin banca „Maramurășana”, care a fost întemeiată și ea la sfatul lui și pe care a condus-o cu pricepere ca director executiv. Din venitele averii sale se vor da stipendii și ajutoare pe seama tinerilor buni din Maramurăș, cari

vor fi chemați să aducă lumină și bunăstare în sânul fraților noștri maramurașeni. Se vor da stipendii celor ce vor lua drumul spre universități, celor ce se vor pregăti pentru comerț și industrie, cari astăzi prin acele părți sunt în mâinile jidovilor. Prin prevederile ce le-a avut acest bărbat și-a arătat înțelepciunea și iubirea de ream.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii!

Parlamentul român a hotărât ca ministerul lui Brătianu să fie dat în judecată. Miniștri cari au fost trași în judecată au declarat însă, că ei nu recunosc dreptul parlamentului de acum de a-i judeca, fiind că acest parlament n'a fost ales pe calea legii și n'are nici autoritatea morală de lipsă. „Judecata asupra noastră — așa au răspuns câștii — va fi rostită de către conștiința națională, când ea va putea odată iarăși să se rostească liberă, și de către istoria care va aduce la desvoltare roadele jertfelor noastre.”

Față de această întâmpinare unii dintre deputați au fost de părerea să dea în judecată pe Brătianu, pentru că a ocărât parlamentul de acum, dar ministrul Marghiloman, ca unul dintre membrii cei mai vechi ai parlamentului, li-a dat sfatul să nu facă acest lucru.

Când s'a pus la vot darea în judecată, a treia parte dintre deputați n'a votat. Dintre voturile date cele mai multe s'au rostit împotriva ministrului Al. Constantinescu, iar cele mai puține împotriva lui Brătianu. S'a ales apoi o comisiune, care, până la întrunirea din nou a parlamentului la toamnă, va avea să facă raport despre învinuirile aduse împotriva ministrului Brătianu.

La toamnă parlamentul român se va

întruni tot la Iași. Înainte de a se închide parlamentul, unii deputați au cerut ca la toamnă să fie chemați la București; nu la Iași. Guvernul însă, din cauza lesne de înțeles, s'a împotrivit la această cerere și n'a încuviințat-o.

Regina Maria a României și-a serbat ziua numelui la Bicz, unde stă peste vară familia regală. Cu ocazia aceea a fost invitat și ministrul Marghiloman, care atunci pentru întâia dată de când e ministru a fost oaspele familiei regale.

Zbuciumări nouă. Cu prilejul împlinirii unui an de când s'a dat strajnică luptă dela Mărășești, când armata română s'a împotrivit armatei de sub conducerea lui Mackensen, gazetele lui Brătianu au slăvit cu laude mari vitejia armatei române, voinde să trezească în toate inimile nădejdi mari în viitor. Gazetele din București atrag luarea aminte a celor ce și acum sunt prietini ai antantei, să nu ducă țara la o nouă nenorocire. Nemții se retrag de pe terenul ce l'au ocupat prin ofensiva lor din urmă în Franța, și acest lucru e de ajuns ca Brătianu și soții săi, uitând suferințele, să-și ridice din nou glasul lor de biruință.

Din Basarabia românească. Pe Dumineca trecută a fost anunțată o mare serbare bisericească națională la Chișineu, în legătură cu sfințirea întru arhieru al noului vicar al episcopiei de acolo. Sfințirea avea să o facă mitropolitul Pimen al Moldovei, care a plecat din Iași la Chișineu însoțit de un număr mare de mireni și preoți aleși. Ca sărbarea să fie și mai măreață, a plecat la Chișineu și corul măiestru al mitropoliei din Iași.

Consistoriul din Chișineu a dat poruncă, ca de aici încolo în toate mănăstirile din

Basarabia să se facă sfintele slujbe numai în limba românească și toți stareții mănăstirilor să fie români. S'a isprăvit deci cu stăpânirea rușilor și în mănăstirile din Basarabia.

Cehii amenință Rusia cu infometare. După telegrame din Stockholm trupele cehoslovace înaintează sigur spre vest și ocupă oraș după oraș. Pretutindeni împărăștie sovietele locale și garda roșie. Unindu-se acum cu trupe japoneze se află în siguranță mai mare și se pare, că își vor urma drumul mai repede. Au trimis apoi guvernului sovietelor ultimă amenințându-l, că dacă va încerca în Ural să se împotrivescă cu trupe înaintării lor, cehii se vor îngriji să infometeze Rusia.

Ingreunează pășirea contra cehoslovacilor și în prejuraarea aceea, că în urma grevei aplicațiilor și muncitorilor căilor ferate, cari sunt socialiști revoluționari, guvernul nu poate transporta trupe contra lor.

O vorbă cuminte. Vorbindu-se despre pace în parlamentul englez un deputat al muncitorilor a rostit următoarele cuvinte vrednice de-a fi însemnate: „Bine înțeles, că ar fi o fărădelege, să vorbim despre pace, care nu pune capăt războiului, ori despre o astfel de pace, care cuprinde germenii unui războiu viitor. Dar dorul după pace trăiește astăzi pretutindeni și ar fi o mare greșală să-i numești dușmani ai patriei pe aceia, cari vorbesc de pace.”

Cea din urmă iarnă de război. Ministrul englez Lloyd George a făcut înaintea lucrătorilor din Liverpool declarația, că până de acum într'un an războiul va fi isprăvit. Iarna ce vine va fi cea din urmă iarnă pentru poporul apăsător de suferințe.

Caut o ferbătoare einstită

de etate mijlocie, care se pricepe la fert și să conducă o casă preoțască fără familie la sat. Existență asigurată pe toată viața.

Oferte rog la administrație sub „Preot văduv”. 33 2-2

Avis!

„ECONOMUL” institut de credit și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludoș și Aiud.
Affiliate 7 reuniri de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane.
Rezerve: Patru sute de mii cor.
Depuneri: Trei milioane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primește depuneri de etalon favorabil și cu procent urcat pentru biserici și alte așezăminte culturale. Imprumută pe cambii, ipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte căutate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijlocește transacțiuni în legătură.

Mijlocește vânzarea și cumpărarea de mașini agricole. 22

Ajută la întemeierea reunirilor de credit și agricole sătești.

Susține: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Birou: „Stat de drept gratuit pentru țărani” și „Un orfelinat de fete”, victime ale războiului.

Se caută

pentru internatul de fete din Arad
2—3 servitoare române

A se adresa la Direcțiunea școlii Arad, str. Deák-Ferenc 27—28.

Caut

**un agronom harnic
cu familie,**

care să lucreze **imparte** (ne jumătate) moșia mea dela „Sălaș” — pe teritoriul comunei Coștei-Mélykastély, lângă Verșet — de 35 jughere: pământ arător (clasa primă), grădină, vie, pomărie, fânețe, pășune și pădure. Locuință liberă afară la moșie. A-se adresa la **Preot Avram Corcea, Versecz, Fonó-u. 8.** 34 2-2

Prăvălie de Antiquități (lucruri de demult.)

Cumpăr tot felul de lucruri găsite în pământ la arat, ori la săpat, de aur, argint, ori de ori-ce fel de metal, poate fi chiar și de piatră ori cărămidă dacă au diferite semne sau scrisoare pe ele.

Ulcioare, potire, pahare, inele hant vechi răi, petri cioplite cu semne, ori cărămidă scrisă cu slove de demult; afară de aceea bijuterii de aur, argint, chipuri, lucruri sculptate, covoare vechi, icoane bisoricești pietate pe lemn și altele.

Obiectele sunt a se trimite pe postă ori aduse la adresa 14

H. Candrea

Sibiu Str. Fleșerilor Nr. 5

Primăria comunală din Alsókomána (Comana de Jos) dă în arândă

crâjma comunală

pe 2 ani, începând din 1 Ian. 1919. Licităția să va ținea în 19 Aug. c. la 10 ore a. m. în cancelaria comunală. Oferte închise încă se primesc.

Prețul strigări 600 cor.

Condițiunile mai în detalii se pot vedea în cancelaria comunală.

Alsókomána, 1918 Iul. 5.

Primăria comunală:
Boldea, notar cerc.
24 3-3

De vânzare butoaie curate

pentru un conținut de 30—70 l. se găsesc la Peter Binder, Sibiu, Kleine Erde Nr. 19. 36 1-1

O casă cu grădină

se află de vânzare în Sibiu, Str. Șanțului Nr. 23 36 1-1

Pepteni de os, nasturi de siguranță (Druckknöpfe), nasturi de pantaloni (Patent-hosenknöpfe). 38 1-1

Ace de cusut și cu gămălie, collere, broșe, cuțitărie de tot felul, furniziază prompt ISIDOR LAMM, Wien I. Biberstrasse 8.

Anunț de căsătorie.

Un tânăr comerciant în etate de 21 ani, liber total de milite voește prin calea aceasta, a să cunoaște cu o D-șoară din familie bună, sau o văduvă tină fără de copii, care corespunde la o avere sau capital de 4—5 zeci mii de coroane. 35 1-3

Reflectantele sunt rugate a-și alătura și poza care la moment va fi trimisă îndărăpt.

Sub tit: Buna speranță.

La o preoteasă văduvă în Sibiu, să primește în cuartier pentru anul școlar 1918/19

O fetiță

din jurul Sibiuului, în etate dela 12 ani în sus.

Condițiunile după înțelegere. Adresa se poate întreba la administrația acestei foi. 1-2

Pregătesc pentru 39 1-1

examene private, la școlile civile băieți și fete. Adresa la administrația acestei foi.

Am pierdut

sau mi-s'a furat mergând dela Sibiu spre Apoldul mic

2 țiduli pe 2 boi și pe un cal.

Cine le va găsi capătă K 30—dacă să va înștiința la păgubașul Ioan Mihai, Nagycsür 245.